

Diplomitöö

370 329

6.

Kivi, Karl

oleni nümaal kui merel. Meuror, v. Bar, Albéric Rolin, Westlake nõuavad, et keelataks vähemalt suhtivate ja Cochereat arete pildumise ning lennukid kasutatagu vaid ühenduse pidamiseks, luureks ja vaatlusteks! Fauchille, ^{op. cit. 284} litis, Errera, Ed. Rolin selle vastu arvavad, et maa- ja mereväe korral peaks olema lubatud ka ohusõda ja lubatud isegi pommide pildumise. ²⁾ Sest piirata lennukite kasutamist vaid vaenlase jõudude suuruse kindlaks määramisega pole tegelikult võimalik, kuna ohus kohtuvad vaenlase lennukid püüavad kahtlemata teineteist hävitada. Vähemalt peaks neil lubatud olema vastata nende peale vihitud lennudele, arvas Fauchille. Albéric Rolin lubab ohulaevadel pomme pilduda, kuid lubab seda vaid kaitse otstarbel. Tegelikult vüras see aga täielikule ohu- ja tunnustamisele, sest kudas on võimalik kindlaks teha, et ohulaev tekitab endakaitse otstarbel?

¹⁾ Fauchille.

²⁾ op. cit.

Rahvuvahelise õiguse institut 21. aprillil 1911 oma Madridi
 sessioonil võttis vastu järgmise otsuse: „Thursoda on lubatud, kuid
 tingimusega, et ta ei kirjuta enamist rahulmale rahvastarule ja sel-
 le varandusele suuremaid ohte kui maa- ja metsade.“¹⁾ Rahuline
 rahvastarule minimaalselegi karsidele Ohu ja ohtude vastu ongi
 siit peale muunatud suurem jagu sellelaadseid võitlusid. Nii
 saadab 22. nov. 1920 Rahvuvaheline puurou võit koriste kri-
 ja Rahvastelidule, milles palub piirata Ohu da vord võjalt-
 te otstarvetega ja keelata promnade jaldamine linnades, mis
 toovad suuna mitte teatetele, partele ja lastele?²⁾

Nende poolt leidis Ohu da erakorraldelt normimist I. Kaagi
 rahukonverentsil. Kaagi deklaratsioon 29. juulist 1899, keelab
 karta pomme ja lõhkeaineid Ohupallidelt.“ Kuid see deklaratsioon,
 millele Suurbritannia ei kirjutanud alla, püüdis vaid 5 aas-
 tate rektivusega. 18. oktoobril 1907 a. uuendas II rahukonve-

¹⁾ Fauchille.

²⁾ op.cit.

teats selle kалу, mis jätti jama kehtima kuni III rahunõuvent-
sini. Kuid 8. novembril ei kirjutanud selle alla ja raski teavist
selle vaid 3 riiki - Belgia, Suurbritannia ja Portugal.

Nii ei kehtinud maadmasoja alguses ühtki üldtunnustatud nor-
mi õhusoja ja selle vahendite kohta. Sõja kestel reagerisid mõn-
gad tavaõiguslikud normid.¹⁾ Desarmeerimisnõuventil tegi
Ameerica Ühendriikide president H. Hoover ettepaneku, kee-
lata õhust pommitamine. Samuti püüti õhusõda korraldada sla-
gi õhusoja normistiku koostamisega 1923a., mis on aga jäänud
vaid kavaks. Seni rakendatakse lennukite tegevuse kohta vaid sõ-
jajõure üldpõhimõtteid.²⁾

Vimarel ajal, ühendus üha suurenevate õhusoja koledustega
(tsiviilelanke, laste ja narte metine mõrvamine rasketa linnade ja
paikondade pommitamisel õhust ja erasvate varanduste ja kultu-
rivaranduste tohutu hävitamine) Hispaania kodusõjas ning Kaug-Ida
krüfliktis, hakkab jälle sagedamini ja tungvamalt kuulduma

¹⁾ H. Piip, Rahvusvaheline õigus, lk. 298.

²⁾ op. cit.

hääli, mis nõuavad mingisuguseid rahuvahelist ohusõja vahendite normimist ja piiramist. Nii teatab Reutersi telegramm 3. veebruarist s.a., et sõjaväes Morgan Jones on esitanud alamkojale ettepaneku, milles pooldatakse kasutada tsiviilelanike ohust põmmitamiseks kuldseid rahuvahelise kommunikatsiooni kaudu ja nõustakse, et Briti valitsus otsustaks kasutada selles suunas oma jõudu.

„Võlsasjade sekretär Eden ütles: juba mõni nädal tagasi Briti valitsus, olles mures ohust põmmitamise arengu pärast ja võimalike tagajärgede pärast, mida põmmitamise kaasa toob, alustas küsimuse põhjalikku uurimist, et siin selles, mis puutub tsiviilelanike põmmitamisse.“

... Alammooda võib olla kindel, et meie eesmärgis on saavutada üldist rahuvahelist kommunikatsiooni selles küsimuses...

„Oma kõne lõpul ütles Eden, et Briti valitsus rõõustub sõjaväes Morgan Jones'i ettepanekuga.“¹⁾

Samas laadis järele veidi hiljem Hearst'i kantserni

¹⁾ Postimees №34, 1938 a.

lehtede üleskutse, nõudes kogu sõjaõiguse suhtes uut rahvusvahelist
konvultsi, kuid eriti alla kriipsutades õhusõja ja selle vahendite
normimise tähtsust.

Et arstsoon õhusõja normimise ja humaniseerimise heaks maha
pole maetud, näitab Postimehes № 45 s. a. aratoodud telegramm:
„Londonist, 15. veebruar. Briti peaminister, et kirjuti esmaspäeval alam-
nõuajale: Kas Briti valdus on nõus andma, esmujuna teatada rahvas-
tele, kindlasti, et ta keelab ära pommitamislennumiste kasutamise
politsete ja otstamite korral Briti kontrolli all olevatel
territooriumidel?”

Chamberlain vastas: Tema Majesteedi valdus ei nõustu parana-
õhuõudude tegevust muidu kui rahvusvahelise konvultsi osa-
na...”

Seni pole arstatud mingeid konvultsiõudusid samme rahvusvahelise
konvultsi konvultsimiseks, mis kindlasti tähendatud krimi-
ni. Kui selline konvultsiõudus toimiks, kui sellel regi-
mingsõudus konvultsiõudus jätkuks, süüdi vaevalt arstakse see

kaasa õhusõja normimisele ja õhusõja vahendite püramisele, eriti arvestades just praegust sõdade ajajärku. Sest vaevu nõustuks see sõdiv pool, kes on võimaelus oma õhujõududele, selle tegevuse minimaalseima püramisega.

Prof. H. Papp, Rahvusvahelise õiguse ajalugu, 1907.

H. Papp, Rahvusvahelise õiguse ajalugu, 1911.

M. Wang, Traité de droit international public et privé, 1907.

E. Nys, Principes de droit international.

M. F. Laurent, Etudes sur l'histoire de l'humanité.

F. von Liszt, Das Völkerrecht systematisch dargestellt, 1905.

H. Wehberg, Das Völkerrecht, Handbuch des Völkerrechts, II Band, 1915.

J. L. Katz, Völkerrecht und Neutralitätsrecht, 1905.

P. Fauchille, Traité de droit international public, I, 1911.

Kasutatud kirjandus.

Prof. A. Piip, Rahvusvahelise õiguse sisseõpetamine. Tartus 1927.

A. Piip, Rahvusvahelise õiguse sisseõpetamine. Tartu, 1936.

М. Шаубе, Происхождение права и работа в международном праве.
русского языка.

E. Nys, Origines du droit international.

M. F. Laurent, Etudes sur l'histoire de l'humanité.

F. von Liszt, Das Völkerrecht systematisch dargestellt, 1925.

H. Wehberg, Das Seewarrecht. Handbuch des Völkerrechts.
IV Band, 1915.

J. L. Kunz, Kriegrecht und Neutralitätsrecht, 1935.

P. Fauchille, Traité de Droit International Public, II, 1921.